

LENNONOVA ZEĎ PODRUHÉ

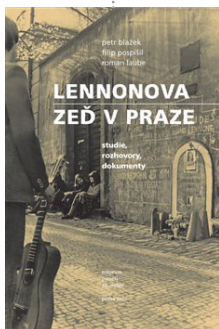
Legendární zeď plná vzkazů, přání a citátů především o svobodě se v průběhu let stala svědkem mnoha událostí hýbajících společenským děním. Její historii připomíná kniha nazvaná *Lenonova zeď v Praze: studie, rozhovory, dokumenty*, kterou autorské trio Petr Blažek, Roman Laube a Filip Pospíšil připravilo ve druhém rozšířeném vydání (vydává Muzeum paměti XX. století).

V čem se druhé vydání liší od prvního a proč jste se ho rozhodli udělat?

Důvodů pro nové vydání jsme měli hned několik. Jedním byl fakt, že původní vydání bylo dávno rozebráno a často se na nás obraceli lidé, kteří nemohli knihu sehnat ani v antikvariátech. V prvním vydání knihy jsme se navíc společně s Filipem Pospíšilem a Romanem Laubem věnovali téměř výhradně jen historickým událostem z osmdesátých let. Chtěli jsme zmapovat také polistopadové dějiny Lenonovy zdi, tedy celých čtyřicet let. Původní texty jsme přepracovali a doplnili o nové poznatky, Do knihy jsme také zařadili nově nalezené dokumenty, fotografie či další rozhovory.

Co byste z doplněného vydání vypíchl?

Nové vydání je téměř o polovinu rozsáhlejší, takže je toho hodně. Zmíním alespoň tři věci. Díky současné podobě archivního zákona jsme získali dokumenty ministerstva vnitra před rokem 1989 bez cenzurních zásahů. Mohli jsme proto v novém vydání publikovat jména osob perlustrovaných příslušníky Sboru národní bezpečnosti během vzpomínkových setkání na Kampě a jejím okolí před rokem 1989. Podařilo se nám zjistit, kdo vytvořil asi nejznámější podobu

Lenonova symbolického hrobu na jaře 1981. A třetí věc – v obrazové příloze jsou publikovány fotografie, které ukazují, že tradice napsů na Velkopřevorském náměstí je velmi stará. Nápisy křídou jsou doloženy na snímcích již z počátku 20. století.

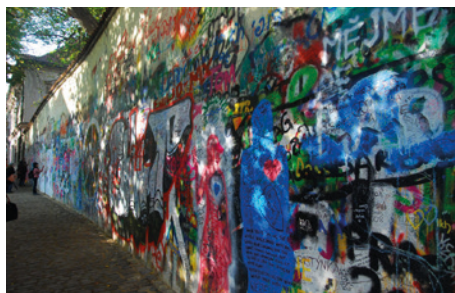
Jaká z akcí, které u zdi probíhaly, vás z nějakého důvodu nejvíce oslovila?

Velmi mne již před rokem 1989 zajímala výroční setkání 8. prosince na výročí smrti Johna Lenona, která přerůstala v demonstrace a pochody Prahou. Často byla rozháněna příslušníky SNB. Když jsem před lety poprvé studoval dokumenty ministerstva vnitra, překvapilo mne, jak rozsáhlá opatření ministerstvo vnitra od poloviny osmdesátých let připravovalo.

Napsal jste na zeď také nějaké své poselství? Který z původních nápisů vás nejvíce zaujal?

Zeď v roce 1983

Zeď v říjnu 2008

Přemalovaná zeď

Zeď v roce 2020

Kdysi jako mladík ano, ale dostal jsem se k Lenonově zdi tehdy až na konci osmdesátých let, kdy byla již roky překryta plakátovací plochou. Původní podobu znám jen z fotografií. Myslím, že velmi pěkně ukazuje dobovou atmosféru heslo: Vy máte Lenina, nechte nám Lenona.

Co jste říkal na nedávné přemalování zdi?

Naposledy byla zeď přemalována v roce 2019 paradoxně při příležitosti výročí listopadu 1989. Chápu motivy majitele i městské části, ale výsledek se vůbec nepovedl. Vypadá to velmi uměle a je to horší než předchozí podoba. Jistě to ovšem není naposledy, zeď byla přemalována již mnohokrát a vždy dostala poté opět spontánní podobu.

Může zeď ještě oslovit mladou generaci nebo je to dnes už jen lákadlo pro turisty?

Je to jistě obojí. Předlistopadová tradice Lenonovy zdi jako symbolického místa svobody a protestu části mládeže působí dodnes. V knize podrobně přibližujeme také události po roce 1989, kdy připomínání památky Johna Lenona nezůstalo jen aktivitou přívrženců subkultur a marginálních skupin, ale odráželo také další dobové spory o povahu společnosti, její minulost a budoucnost. Lenonova zeď na Kampě se na druhou stranu stala skutečně významnou turistickou atrakcí a komerčním artiklem. Také ovšem znamenala inspiraci pro protestní hnutí na druhé straně zeměkoule, když se podobné Lenonovy zdi objevily v Hong Kongu.

Čím je zeď pro vás osobně?

Místem, kde se odehrávala zajímavá historie – snad je v naší knize ukázána z různých perspektiv.

JANA MARXTOVÁ